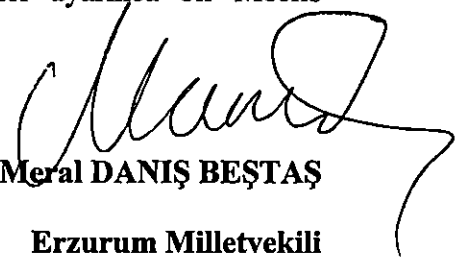

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

14 Mart Tıp Bayramı vesilesi ile tıp hekimlerinin, sağlık emekçilerinin mevcut sorunlarının sebep ve sonuçlarının tespiti ve alınacak önlemlerin belirlenmesi amacı ile Anayasa'nın 98'inci, İçtüzüğü'nün 104 ve 105'inci maddeleri uyarınca bir Meclis araştırılması açılmasını arz ve talep ederiz. 14.03.2025

Meral DANIŞ BEŞTAŞ

Erzurum Milletvekili

GEREKÇE

Türkiye'de sağlık alanı gereken önem verilmemesi ve yeterli kaynak aktarılmaması gibi temel sorunlar nedeniyle hep eksikli olarak var olagelmıştır. Elbette temel sorun sosyal devlet ilkesinin yeterince özümsememesinden başlamak üzere seyretmekte ve sağlığa yeterli bütçe ayrılmaması nedeniyle insan yaşamını tehdit eder boyutlara varmaktadır. Kuşkusuz temel sorun bu olmakla birlikte sağlık emekçilerinin ve tıp hekimlerinin mevcut sorunları da bundan azade değildir. Tıp hekimleri günümüzde 14 Mart'ı bir bayram olarak kutlamayı çoktan unutmuş, ciddi anlamda yaşam mücadelesi veren bir konuma gelmiştir. Bu duruma gelinmesinde, mevcut iktidarın rolünün büyük olduğunun da altını çizmek gereklidir.

Girişte izah ettiğimiz kısımlara değinecek olur isek; son on yılda medyaya yansıyan 39 hekim intiharından söz ediliyor olmasının son derece çarpıcı bir veri olduğu ortadadır. Ulusal ve yerel medyanın internet sitelerindeki 2011-2020 arasındaki haberlerin tarandığı çalışmaya göre, intihar eden 39 hekimden 16'sı cerrahi tıp branşlarında, 11'i aile sağlığı merkezinde ya da hastanelerde pratisyen hekim, 11'i dahili tıp branşlarında, biri temel tıp branşlarında görev yapıyordu. Sekizi ise asistan hekimdi. Araştırmanın düşündürücü bulgularından biri, hekim intiharlarının 12'si 2011- 2015 arasında gerçekleşirken, 27'si 2016-2020 arasındaydı. 2019'a hekim intihar hızı,

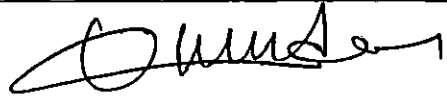
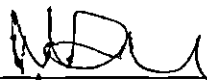
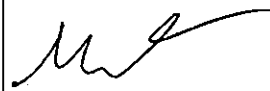
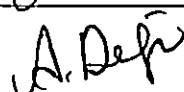
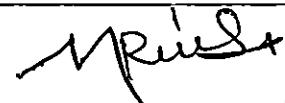
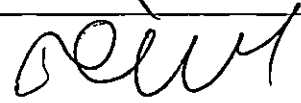
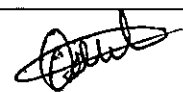
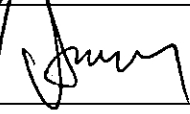
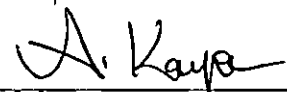
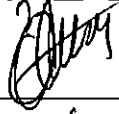
toplumun genel intihar hızından daha yüksekti. TÜİK verilerine göre 2019 yılı Türkiye genel intihar hızı yaklaşık yüz binde 4.12. Araştırmacıların aynı yıl için hesapladığı hekim intihar hızıysa yüz binde 4.97 olarak kayıtlara yansımıştır. Mecburi hizmeti ve izin kullanamadan tuttukları kesintisiz nöbetlerle birlikte uzun mesai sürelerini kaldıramayan doktorların peş peşe gelen intiharları bu alanda ciddi bir sorun olduğunu ortaya koymaktadır. Bu dönemdeki artışların bir diğer nedeni de sağlık emekçilerine yönelik hukuk dışı ihraçların gerçekleşmiş olması ve çok sayıda doktor açığı olduğu halde güvenlik soruşturması gerekçe gösterilerek sağlık emekçilerinin atamalarının yapılmamış olmasıydı.

Bu durum hem hekimlerin mesleklerine yönelik ağır bir yaptırım hem de acil doktor ihtiyacının karşılanmaması nedeniyle yurttaşın sağlığa erişim hakkının ihlalidir. Konu çeşitli platformlarda ve çeşitli biçimlerde dile getirilmesine karşın hiçbir bir adım atılmadığı gibi yapılan yasal düzenlemelerle de bu haksız uygulama meşru hale getirilmiştir. Netice ise yıllarını tıp eğitimine adayan doktorların işsiz kalmaları; yurttaşların da doktorsuz ve böylece hastalıklar karşısında çözümsüz bırakılmaları olmuştur.

Bir diğer önemli sorun alanı ise sözleşmeli olarak çalışmak durumunda olan sağlık personelleri ve hekimlerin işsiz kalmamak adına tercih ettikleri sözleşmeli çalışma şartlarının aile bütünlüğü ihlaline sebebiyet vermesi halidir. Sözleşmeli personel esaslarına göre çalışan personel, bakanlığın uygun gördüğü yerde çalışmaya zorlanmakta yahut istifa seçeneği dayatılmaktadır. Bu durum ise Anayasa ve AİHS'e; ailenin, toplumun doğal ve temel unsuru olduğu ve devlet tarafından korunmasının gerekliliği hak ve ilkesi bağlamında aykırılık teşkil etmektedir. Bu konunun intihar vakaları bağlamında değerlendirilmesi ise son derece önemlidir.

Tıp hekimlerinin yıllardır talep ettikleri ancak kulak ardı edilen istemlerini kısaca özetleyecek olur isek; emekliliğe yansiyacak maaş artışı, döner sermaye gelirlerinin adaletli bir şekilde verilmesi ve bu rakamların emeklilik haklarına yansıtılması, nöbet ücretlerinin tutulan saate göre ödenmesi, nöbet sonrası dinlenme izni verilmesi, günde belli bir limitte hasta bakmak ve hastalara yeterli vakit ayırabilmek, performans sisteminin her hastane için sabit olması, ameliyat ya da klinik puanlarının birbirleriyle kıyaslanmaması şeklindedir. Görüldüğü üzere son derece insani bu taleplerin yerine getirilmemekte ve bu sorunlar beraberinde sağlık alanında ciddi sorunlar yaşanmasına neden olmaktadır.

Türkiye'de tıp hekimlerinin ve sağlık emekçilerinin mevcut sorunları son derece vahim boyutlara varmış olup bu aynı zamanda halk sağlığını da etkileyici niteliktedir. Konu hakkında derhal bir komisyon kurulması ve mevcut sorunlar için çözüm önerilerinin tespit edilmesi acil bir gündem olarak önümüzde durmaktadır.

2	ÇİÇEK OTLU	İSTANBUL	G. Otlu
3	MAHMUT DİNDAR	VAN	
4	NEJLA DEMİR	AĞRI	
5	HALİDE TÜRKOĞLU	DİYARBAKIR	
6	ÖMER FARUK GERGERLİOĞLU	KOCAELİ	
7	ÖZGÜL SAKİ	İSTANBUL	
8	AYŞEGÜL DOĞAN	ŞIRNAK	
9	MEHMET RÜŞTÜ TIRYAKİ	BATMAN	
10	ZÜLKÜF UÇAR	VAN	
11	KAMURAN TANHAN	MARDİN	
12	HÜSEYİN OLAN	BİTLİS	
13	SEVİLAY ÇELENK	DİYARBAKIR	
14	YILMAZ HUN	IĞDIR	
15	ÖZNUR BARTİN	HAKKARİ	
16	SABAHAT ERDOĞAN SARITAŞ	SİİRT	
17	ALİ BOZAN	MERSİN	
18	ADALET KAYA	DİYARBAKIR	
19	ÖMER ÖCALAN	ŞANLIURFA	
20	HEVAL BOZDAĞ	AĞRI	